

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

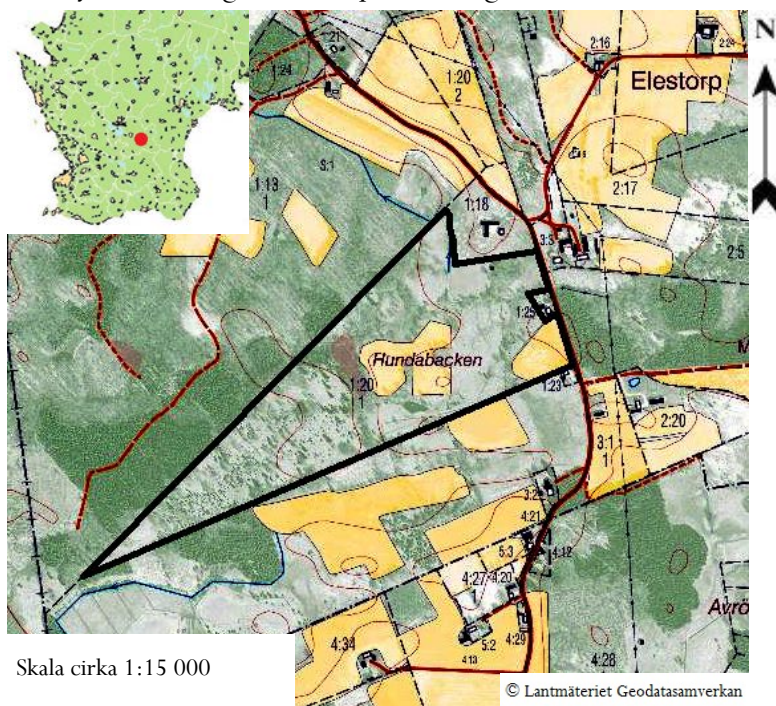
Beslut om bildande av naturreservatet Hunnabacken i Hörby kommun, Skåne län

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3 § Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, (bilaga 3).

Hunnabacken NR Beslut.docx

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	010-224 10 00 vx	010-224 11 00	102-2847	skane@lansstyrelsen.se	www.lansstyrelsen.se/skane
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A					

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Hunnabacken
Kommun	Hörby
Natura 2000 ID	-
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	del av Elestorp 1:20, Hörby kommun
Markägare	Naturvårdsverket
Läge	Cirka 16 km öst-syd-öst om Hörby
Kartblad	Topografiska kartan: 3D NO Kristianstad Ekonomiska kartan: 4D 0f
Koordinater	X 424990, Y 6246930 (SWEREF 99)
Naturgeografisk region	Nr 9, NO Skånes skogslandskap
Vattenförekomst	-
Inskrivna nyttjanderätter	Uppgifter finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Uppgifter finns i akten
Areal	Cirka 21,1 hektar, varav land cirka 21,1 hektar och vatten cirka 0,04 hektar.
Förvaltare	Länsstyrelsen Skåne

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara en Skånsk fäladsmark med lång hävdtradition och den biologisk mångfald som finns här samt att skydda, vårda, bevara, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer med betesmark med dess biologiska mångfald ska bevaras och återställas. Områdets ädellövskogar och lövsumpskogar ska bevaras och återställas. Områdets vattenmiljöer ska bevaras och återställas. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas och återställas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet uppnås genom att:

- Bevara och restaurera en öppen naturbetesmark med inslag av enbuskar, blommande buskar och solitära träd,
- Bevara och restaurera artrik låglandsgräsmarker, torra hedar, enbuskmarker och fuktängar,
- Fortsatt hävd av området med bete av nöt och bränning,
- Införa ambulerande stängsel för att periodvis betesfreda delar av området,

- Naturvårdsinriktad gallring av träd som står i betesmarker, ädellövdingar och lövsumpskogar, nyplantering av träd och buskar på betesmark,
- Kvarlämna död ved,
- Gynna de i området förekommande listade arterna enligt habitatdirektivet, rödlistade arter eller sällsynta arter,
- Plantera eller så in för området lämpliga hotade och sällsynta arter, som är kopplade till områdets biotoper,
- Ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar,
- Under enklare former tillgodogöra allmänhetens möjlighet att utnyttja området för friluftsliv.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär borra, gräva, schakta, fylla ut, dika, flytta sten, markbearbeta eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål, ytbildning, bäck eller småvatten,
2. uppföra ny byggnad, eller annan anläggning exempelvis mast, luftledning, vindkraftverk, vilthägn,
3. anordna upplag,
4. plöja eller gödsla, omföra naturbetesmark till kultiverad betesmark,
5. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, stödutfodra betesdjur eller tillföra växtnäringssämnen, kalk eller jordförbättringsmedel,
6. hålla får inom området,
7. låta betesdjur som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
8. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,

Vidare är det förbjudet att utan förvaltarens medgivande

10. hålla djur på betesmarken under perioden 1 december – 31 mars,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. utmärkning av och upplysning om naturreservatet,
2. skötsel av mark innefattande betesdrift, bränning, avverkning, röjning och gallring av träd och buskar, enligt bilaga 2,
3. tillfälliga betesfredade områden, enligt bilaga 2, det betesfredade området bör vara minst ett område och cirka 500 kvadratmeter stort,
4. borttagande av fisk och kräftor,
5. förvaltarens utplantering/plantering/insådd av arter som är naturliga för biotopen, uppsättning av holkar,
6. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet, enligt bilaga 2,
7. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. avsiktligt bryta sönder eller insamla och bortföra död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
3. gräva upp växter (inklusive mossor), lavar eller plocka vedlevande svampar eller växten slättergubbe samt att plocka växter för kommersiellt bruk,
4. medföra hund som ej hålls i fysiskt koppel,
5. avsiktligt störa eller påverka djurlivet,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

6. anbringa tavla, skylt, snitsel, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,

7. fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod ¹ med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna,
8. utplacera främmande föremål (tex geocachar eller dylikt).

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-9.

- normalt underhåll av befintliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar, leder, rastplatser etc.).
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar, master och anläggningar tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbete, som kan påverka mark- eller vegetation, ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.

För föreskrifterna gäller följande undantag:

- A1 och A4 gäller ej markbearbetning eller plöjning och A5 och A6 i sin helhet, på till detta beslut bifogad karta (bilaga 2) med områden benämnda åkermark,
- A5 gäller ej utfodring av djur med halm och drank på åkermark eller tidigare åkermark, under förutsättning att sambete ej sker med naturbetesmark,
- A8 gäller ej avverkning, gallring eller röjning av träd och buskar på betesmark efter förvaltarens godkännande,
- C3 gäller ej för insamling av enstaka beläggsexemplar under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna eller att arten är klassad som rödlistad samt att inrapportering sker av fyndet till Artportalen.
- C4, C5 och C6 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagsstiftningens bestämmelser.

¹ Med selektiv metod menas handplockning, håvning, sällning eller annan teknik där de djur som ska studeras närmare direkt återutsätts och ingreppen i deras livsmiljö blir försumbara eller kan återställas omedelbart. Fällor är inte att betrakta som selektiva, oavsett utformning.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Naturreseptatet Hunnabacken är ett naturskönt område som ligger i anslutning till byn Elestorp. Berggrunden utgörs av granit som är överlagrad av morän. Området ligger emellan kalk- och sandstensberggrunden i söder och Kristianstadsslättens kalkstensberggrund i norr vilket troligen har medfört att moränen innehåller något högre halter kalk än riktig urbergsmorän.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Hunnabacken har lång kontinuitet som betesmark, området ligger på gränsen mellan slättbygd i söder och skogsbygd i norr och utgörs av risbygd (mellanbygd). Här var boskapskötsel den viktigaste inkomstkällan förr. Laga skifteskartan från år 1836 visar ett småbrutet landskap med åker, äng och stora betesmarker. Trädet en har högst sannolikt funnits inom området under mycket lång tid. Det troliga är att området var som mest öppet under mitten av 1800-talet. Därefter har området successivt börjat växa igen med buskar och träd.

Namnet Hunnabacken (ej –arna) är belagt från åtminstone år 1836. Troligen har backen används för att begrava hundar. Det främsta kulturhistoriska bevarandevärdet består av att området utgör en rest av det äldre kulturlandskapet. I områdets nordöstra hörn återfinns områdets enda kända fornlämning, boplatz från medeltiden – nyare tid. De tidigare åkermarkerna är omgärdade av stenmurar, liksom merparten av fastigheten i sin helhet.

Biologiska bevarandevärden

Betesmarken består i öster av tidigare åkermark och i väster av naturbetesmark. Naturbetesmarken är en stenbunden mark bevuxen med björk, en och ett 10-tal grova utmarksträd, främst toppade bokar och vidkroniga ekar. Utmarksbokarna är de äldsta träden i området. Merparten av de yngre bokarna har också topphuggits för cirka 15-20 år sedan. I området finns även en mycket grov säl. Gräsmarkerna är välhävda och betas med nöt.

Naturtyperna inom området består av torra hedar (4030), enbuskmarker (5130), fuktängar med blåtåtel och starr (6410), Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat (6230), Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270) samt trädklädd betesmark (9070).

Floran är bitvis fin och inom den torra heden och enbuskmarken finns arter som fårsvingel, ängsgröe, ljung, slåttergubbe (VU), gråfibbla, stenmåra, teveronika, stagg och liten blålocka. Inom fuktmarkerna växer granspira (NT), ängsbräsmå och gökblomster.

Fjärilen violettekantad blåvinge (NT) flyger i området.

Fågellivet i betesmarken utgörs bl.a. av gröngöling (NT), törnskata, svart-vit flugsnappare, steglits, grönfink och gulsparr. Röd glada födosöker dagligen över området. Storspov (NT) finns, men troligen rör detta sig om äldre fåglar som återkommer till tidigare revir. Storspoven är beroende av intilliggande plöjda ytor och fuktigare trädfria betesmarker, plöjning i närområdet förekommer främst vid omläggning av vallar. Framtiden för storspoven i området ser dystert ut.

Friluftsliv och tillgänglighet

Beroende på det geografiska läget är friluftslivet tämligen begränsat. Troligen nyttjas området i princip enbart av närboenden. En bra parkeringsplats med plats för cirka 5 bilar är anlagd.

Skäl för beslut

Enligt 7 kap 4 § miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen eller kommunen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna naturreservatet har höga naturvärden och har potential att få ännu högre. Det föreslagna naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Riksintresse enligt 3 kap 6 § Miljöbalken:** Området utgör i sin helhet av riksintresse för naturvården (N58, Odlingslandskapet kring Fjällmossen).
- **Ängs- och betesinventeringen:** Merparten av området är upptaget i inventeringen.
- **Fornlämningar:** I nordöstra hörnet, ligger en bytomt från medeltiden-nyare tid.
- **Hotade arter:** Inom området finns bl.a. granspira (NT), violettekantad guldvinge (NT) och storspov (NT).
- **Habitatdirektiv lista 2 arter:** I området finns slåttergubbe som är listad i

bilaga 5 i habitatdirektivet, vilket innebär särskilda förvaltningsåtgärder behövs för att minska risk för insamling eller exploatering.

- **Länets naturvårdsprogram:** Området ingår i ett större område "odlingslandskapet kring Fjällmossen" klass 2 (klass 1 utgör särskilt höga naturvärden och klass 3 höga naturvärden).
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** röd glada, *Milvus milvus* (A074) troligen häckande och födosökande.

Ett permanent skydd av Hunnabacken som naturreservat medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftsliv samt återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter bör området avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 4) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

C-föreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt-, svamp- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.

- 7 kap 13-18 §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelserna, gäller parallellt med reservatsföreskrifterna och skötselplanen,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- Kulturmiljölagen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Ärendets handläggning

Fråga om bildande av naturreservat har aktualiserats i samband med att Naturvårdsverket förvärvade området år 1994, troligen i samband med markaffär gällande Fjällmossen.

Länsstyrelsen har upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan i dialog med områdets arrendatorer.

Ärendet har remitterats. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden finns i bilaga 4.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen återfinns i bilaga 3.

Förvaltning

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 6.

Detta beslut har fattats av miljödirektör. I den slutliga handläggningen har även deltagit naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, biträdande enhetschef enheten för samhällsplanering Petter Eiring, länsassessor Ann Westerdahl och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Annelie Johansson

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Skötselplan
4. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

Kontaktperson

Miljöavdelningen

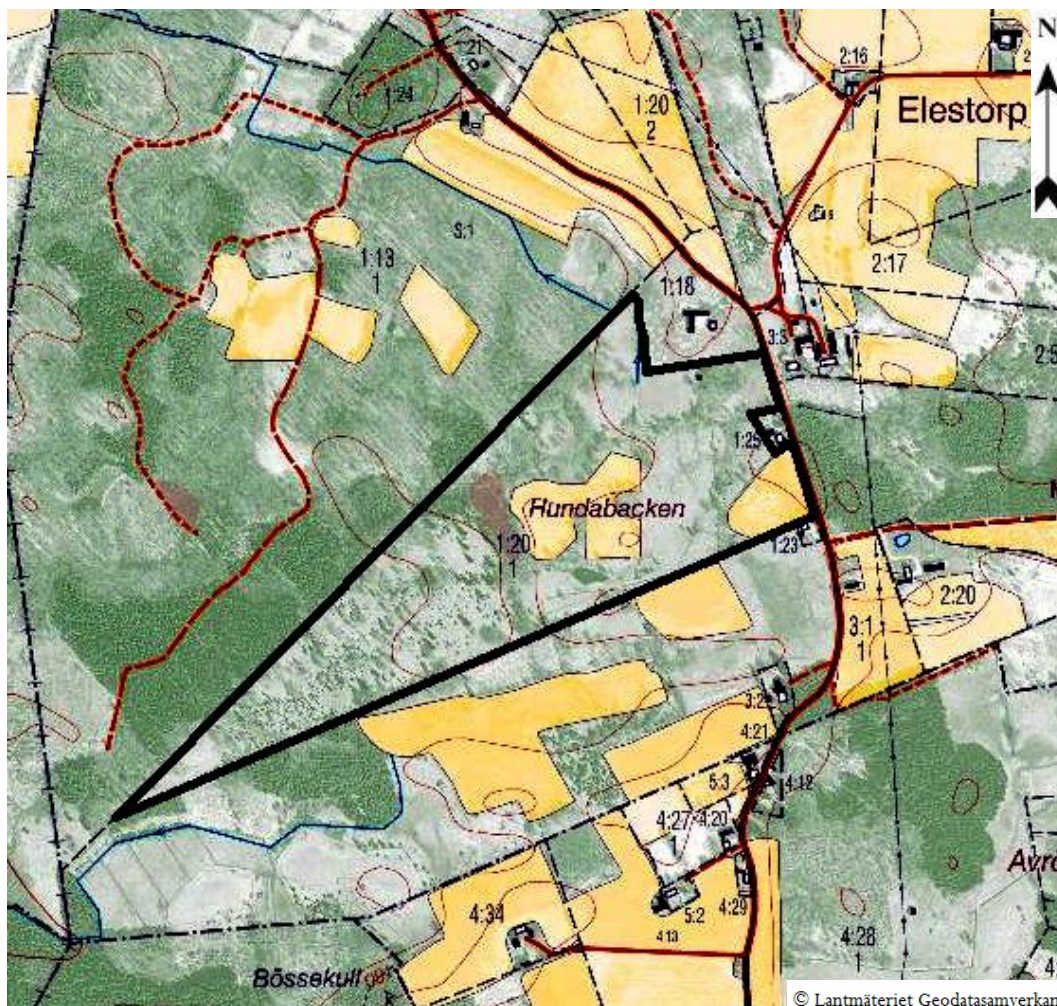
Johan Johnmark

010-22 41 411

johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 2 mars 2016 om bildande av naturreservatet Hunnabacken i Hörby kommun.

Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan. Skala 1:10 000.

Översiktskarta med en svart ring kring naturreservatet. Skala cirka 1:100 000

Kontaktperson

Miljöavdelningen

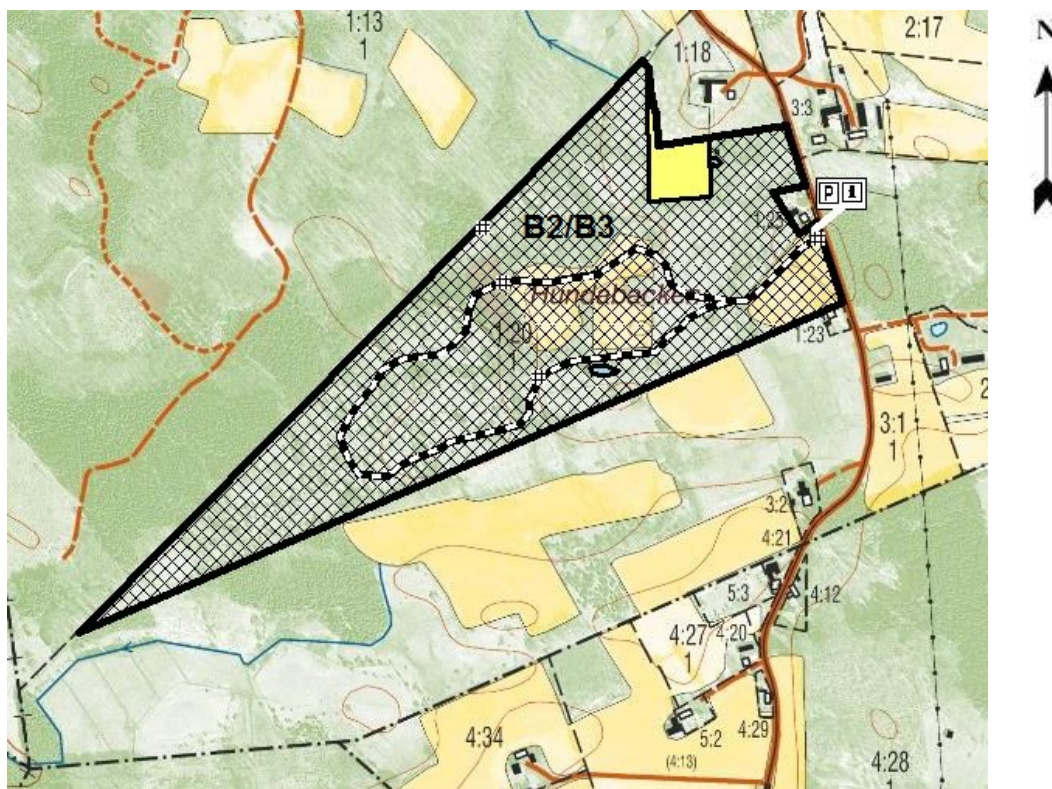
Johan Johnmark

010-22 41 411

johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Tillhör beslut den 2 mars 2016 om bildande av naturreservatet Hunnabacken i Hörby kommun.

Område B2 gäller föreskrift B2 osv

Blå dammar = B4

Anläggningar, parkeringsplats, informationsskylt = B6

B5 och B7 gäller hela området

Gult, ej rasterat, område = åkermark där föreskrifterna A1 och A4 ej gäller markbearbetning eller plöjning och A5 och A6 i sin helhet.

Gula områden = gäller ej A5 utfodring av djur med halm och drank på åkermark eller tidigare åkermark, under förutsättning att sambete ej sker med naturbetesmark

Länsstyrelsen
Skåne

BILAGA 3

511-31384-2015
1266-214

Skötselplan för naturreservatet Hunnabacken

Innehållsförteckning

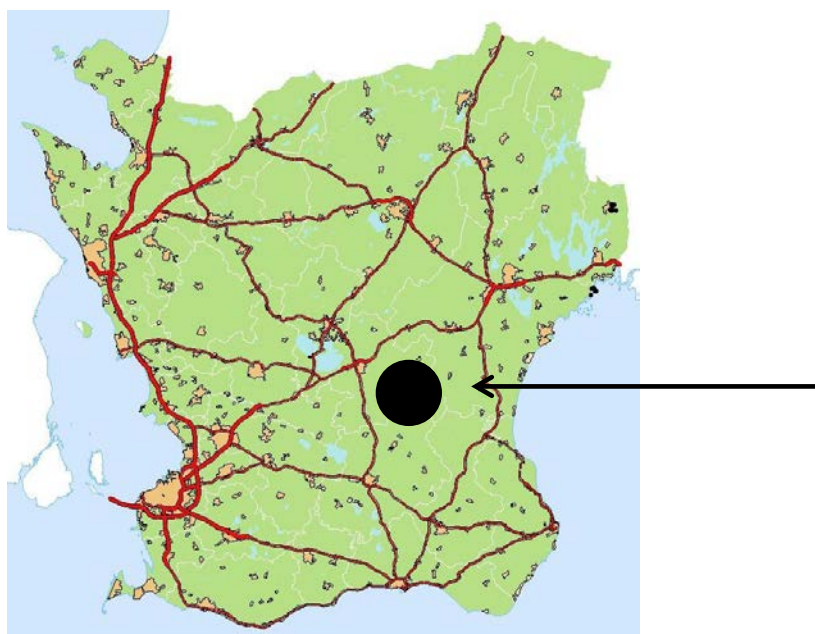
1 INLEDNING.....	6
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET.....	7
2.1 Allmän beskrivning och bevarandevärden.....	7
2.1.1 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria.....	7
2.1.2 Vad kan påverka området negativt?.....	10
3 ÖVERSIKT AV MÅL, SKÖTSELÅTGÄRDER OCH PLANERAD MARKANVÄNDNING	10
3.1 Övergripande mål	11
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	11
3.3 Naturreservatet och olika former av lantbruksstöd	11
3.4 Specifika åtgärder	11
3.4.1 Åtgärder för fjärilar, humlor och bin.....	11
3.4.2 Åtgärder för slättergubbe	12
4 SPECIFIKA MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDENA.....	12
4.1 Skötselområde Fäladsmark, cirka 16,7 hektar varav restaureringsmark 8,4 hektar	12
4.1.1 Beskrivning	12
4.1.2 Bevarandemål	13
4.1.3 Restaureringsåtgärder inom enefälad restaurering, cirka 4,8 hektar.....	13
4.1.4 Restaureringsåtgärder inom –idag öppen mark, cirka 3,6 hektar	14
4.1.5 Skötselåtgärder	14
4.2 Skötselområde Åker cirka 0,64 hektar	15
4.2.1 Beskrivning	15
4.2.2 Skötselåtgärder	15
4.3 Skötselområde Ädellövdungar, cirka 2 hektar	15
4.3.1 Beskrivning	16
4.3.2 Bevarandemål	16
4.3.3 Skötselåtgärder	16
4.4 Skötselområde Lövsumpskog cirka 4,4 hektar.....	16
4.4.1 Beskrivning	16
4.4.2 Bevarandemål	17
4.4.3 Restaureringsåtgärder.....	17
4.4.4 Skötselåtgärder	17
4.5 Skötselområde Dammar cirka 400 m ²	17
4.5.1 Beskrivning	17
4.5.2 Bevarandemål	18
4.5.3 Restaureringsåtgärder.....	18
4.5.4 Skötselåtgärder	18
5 FRILUFTSLIV	19
5.1 Tillgänglighet, parkering, leder och informationsskylt.....	19
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns	19
5.3 Renhållning och sanitära anordningar	19
6 JAKT	19
7 TILLSYN	19
8 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING.....	19
8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	19

8.2 Revidering av skötselplanen	20
9 KOSTNADER OCH FINANSIERING.....	20
9.1 Ekonomisk utredning.....	22
9.2 Finansiering av förvaltningen	22
10 KOSTNADSANSVAR OCH PRIORITERINGAR.....	21
11 RÖDLISTADE ARTER ENLIGT ARTDATABANKEN 2015	22
12 KÄLLOR.....	22
12.1 Kartor	22
12.2 Litteratur	23
12.3 Muntliga kontakter.....	23

BILAGOR

A. Skötselområden och anläggningar

B. Målbild

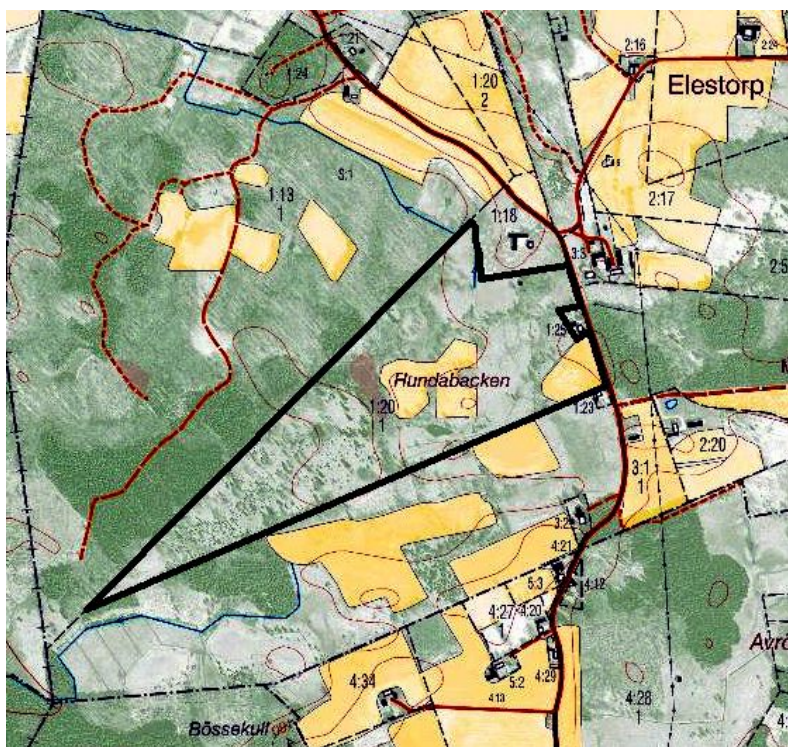
1. Inledning

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel- vilken redovisas i detta dokument

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bl. a. naturreservatets olika natur- och bevarandevärden redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

Naturreservatet markerat med svart heldragen linje.

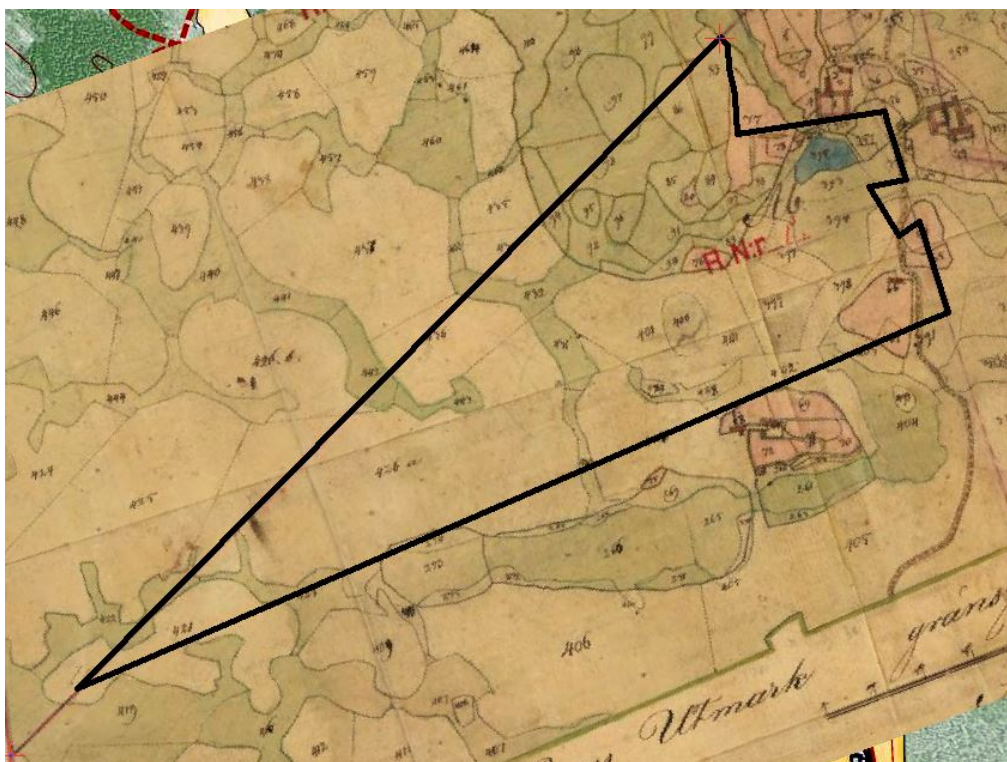
Rastrerat område utgör utvidgningen. Skala cirka 1:15 000

2 Beskrivning av området

2.1 Allmän beskrivning och bevarandevärden

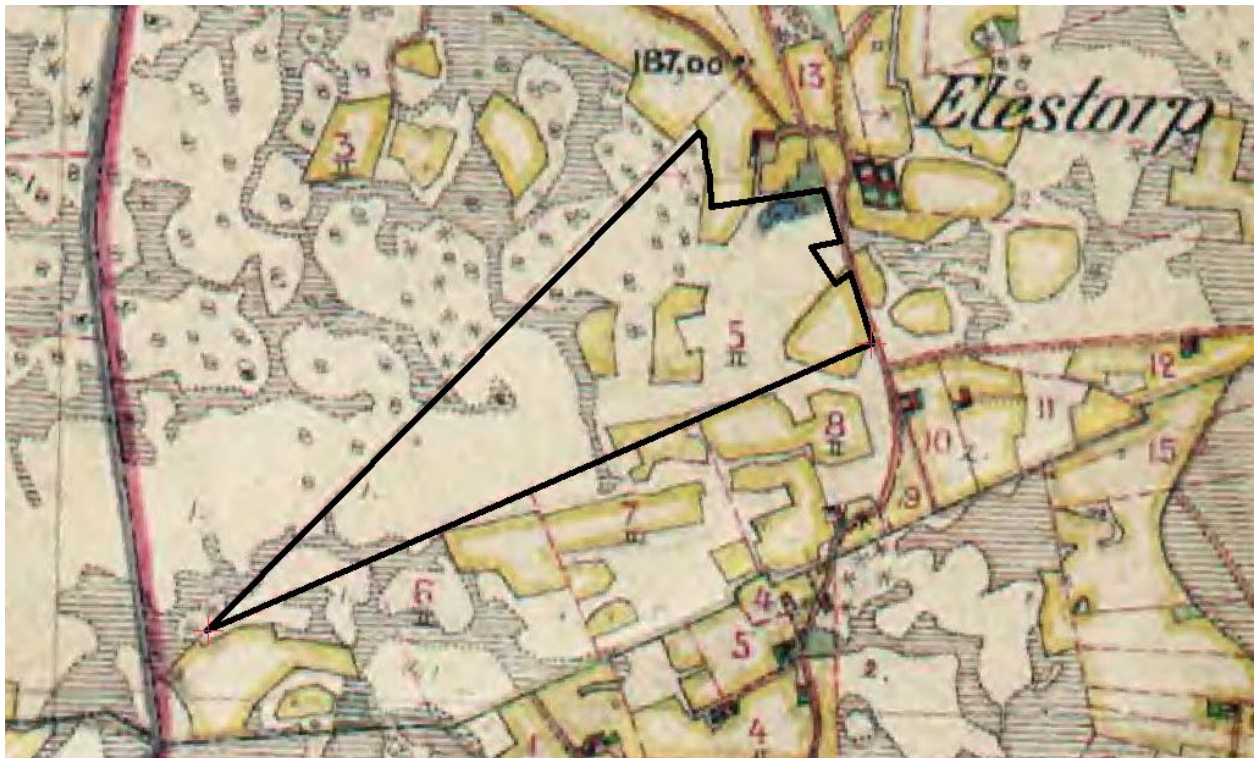
2.1.1 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

Hunnabacken är en liten rest av det tidigare dominerande kulturlandskapet i mellanskåne. I stort sett är alla dessa marker borta nu, pga igenplantering eller uppodling. Förr var boskapsskötsel en viktig inkomstkällorna i området.

Laga skifte år 1836. Området var då ett öppet landskap, där rosa är åker, grönt är äng och vitt är betesmark.

Nr 76 är Hunnabacken, 419 Ballringsmaden, 90-96 är äng vid Hunnaåker och 432 kärrenna.

På den gamla ekonomiska kartan från 1910-15 nyttjades nästan hela området som betesmark, med ett inslag av åkrar (gula områden). Lite trädssymboler börjar komma in i områdets norra del.

Flygbilden från år 1947 visar ett område till stora delar fortfarande är trädlöst, notera hur öppet dammen ligger.

Ortofoto från år 2014. Området, för att inte tala om omgivningen, börjar sluta sig. Några åkrar brukas ännu, medan merparten av området används som betesmark.

Dagens område skiljer sig en hel del mot det historiska utseendet på området. Troligen har inte antalet träd varit så pass många inom området på 500 år. Trädens antal och storlek utgör ett allt större hot mot områdets naturvärden, genom sin skuggning och skapande av förna.

2.1.2 Vad kan påverka området negativt?

- Igenväxning och utebliven hävd.
- Ett tätt träd- och buskskikt som utesläcker ljus och ger ökade näringshalter i området.
- Ökad kvävedeposition kan ge ändrade förhållanden mellan olika arter i botten- och fältskikt.
- Gödselpåverkan, stödutfodring och sambete med vall.
- Exploatering i form av kommunikationsleder, anläggning, bebyggelse m.m.
- Ändrad hydrologi och pH. Det sura nedfallet påverkar pH-värdet så det kan sjunka med följd att en annan artsammansättning kan uppkomma. Även markavvattningsföretag kan ge en negativ påverkning på habitatet.
- Alltför kraftig avverkning av en, borttagning av äldre eller yngre utmarksbogar.

3 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning

3.1 Övergripande mål

Bevara naturvärden

Det övergripande målet med skötseln av naturreservatet ska vara att långsiktigt bevara och utveckla hävdgynnade natur- och kulturmiljövärden i ett uråldrigt utmarkslandskap med enefälad och enstaka solitära träd, lövsumpskog, ädellövdungar och de växt- och djursamhällen som är karaktäristiska för dessa. Bevarandemålen ska bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som finns inom området.

Naturvårdsinriktad beteshävd

Skötseln av området ska bidra till att uppfylla syftet med naturreservatet och ska ske utifrån naturvårdsaspekter. Detta innebär att betesmarken ska skötas med naturvårdsinriktad beteshävd, dvs. ingen användning av gödselmedel, avmaskningsmedel, jordförbättringsmedel och kemiska bekämpningsmedel, då dessa påverkar både flora och fauna negativt.

Betesperiod

Betesperioden och djurslag bör anpassas till de naturvärden som finns i betesmarken. Betesperioden omfattar normalt tiden från början av maj till slutet av oktober men det kan vara bra att variera betesperioden ibland så att man vissa år släpper på djuren lite senare på säsongen eller att man undantar områden helt från bete under ett år. Detta är positivt för både växter, som därmed hinner fröa av sig, och insekter som t.ex. fjärilar och steklar. Då fjärilar lägger sina ägg på blomsterängar är det viktigt att vegetationen inte betas av innan de färdigutvecklade fjärilarna bildats. Detta innebär att man bör senarelägga betet på dessa partier året efter betesfredning.

Ingen sambete med vall

Det är viktigt att betesmarkerna inte sambetas med gödslade vallar och att tillskottsutfodring av betesdjur endast sker i samband med övergångsutfodring vid betespåsläpp och installning för att minska gödslingspåverkan på floran. Utfodring får endast ske på tidigare åkermark.

Hålla efter igenväxning

Igenväxningsvegetationen på betesmarken måste hållas efter genom regelbundna röjningsinsatser. Framförallt gran utgör igenväxningsvegetation, men även att enen med inslag av björk inom vissa områden håller på att tränga ut sig själv. De kulturhistoriska lämningarna i form av stengärden bör hållas fria från trädinväxning, av igenväxningskaraktär, så att de inte skadas och så att de framhävs tydligt i landskapet.

Röjningsåtgärderna bör inte utföras på våren och försommaren då fåglarna häckar. Det är viktigt att största delen av röjningsmaterialet tas bort eller eldas upp på de nyligen röjda ytorna.

Intakt hydrologi

För att bevara den biologiska mångfalden, framförallt fältskiktet, är det viktigt att hydrologin i området inte påverkas.

Undvika körsador

I området finns fuktigare marker som är känsliga för markslitage. För att minimera risken för körsador bör skötselåtgärder ske när marken är tjälad eller tillräckligt torr.

3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

- Hävd av området genom bete med främst nötkreatur.

3.3 Naturreservatet och olika former av lantbruksstöd

För närvarande finns ett antal olika stöd att söka för betesdjursverksamheten, däribland det sk. gårdsstödet och miljöstödet. Inom naturreservatet ska naturvårdsåtgärder prioriteras framför möjligheten att inhämta dessa stöd. Exempel på naturvårdsåtgärder som tas upp i skötselplanen och som möjligen inte kommer vara stödberättigande efter nuvarande stödperiodsutgång år 2020 är betesfredade områden. Detta medför att områden som är tveksamma att platsa i stöden inte ska omfattas av ansökan. Detta för att utesluta eventuell risk för brukaren att bli återbetalningsskyldig. Med nuvarande låga betesintensitet är inte betesfredade områden någon prioriterad åtgärd.

3.4 Specifika åtgärder

Nedan nämns specifika åtgärder för några arter som finns eller har funnits inom området. Förvaltaren har möjlighet att inom naturreservatet inplantera av länsstyrelsen ansedda lämpliga arter som naturligt ska finnas i biotoperna och utföra specifika åtgärder även för dessa arter.

3.4.1 Åtgärder för fjärilar, humlor och bin

Fjärilar, humlor och bin finns inom de hävdade markerna. Blomrika torra delar av betesmarken, särskilt där det växer slåttergubbe, ska få betesfredas hela säsongen eller ha ett mycket sent betespåsläpp när fjärilssäsongen är över (oktober). De betesfredade områdena bör vara minst ett område och cirka 500 kvadratmeter stort. Stängselstolpar får vara av enklare sort, även metall. Det är förvaltaren som får avgöra var när och hur betesfredning ska ske.

3.4.2 Slåttergubbe Natura 2000-art (kod 1762)

Slåttergubbe, *Arnica montana*, är en bilaga V art i EU:s art- och habitatdirektiv som kräver särskilda förvaltningsåtgärder för att minska risk för insamling. Arten får ej plockas inom naturreservatet. Tyvärr är blommorna välsmakande, åtminstone för häst, ovan nämnda betesfredning bör åtminstone vart 5:e år omfattas av områden där slåttergubben växer.

Slättergubbe, foto Marie Löfberg

Vinterståndare av Slättergubbe

4 Specifika mål och skötselåtgärder för skötselområdena

4.1 Skötselområde Fäladsmark, cirka 16,7 hektar, varav restaurering 8,4 hektar

4.1.1 Beskrivning

Skötselområdet består av delområdena fäladsmark cirka 8,3 hektar, fäladsmark - restaurering cirka 4,8 hektar och fäladsmark - restaurering idag öppen mark cirka 3,6 hektar.

Fäladsmarken består av en stenbunden mark bevuxen med björk, en och ett 10-tal grova utmarksträd, främst toppade bokar och vidkroniga ekar. Utmarksbokarna är de äldsta träden i området. Merparten av de yngre bokarna har också topphuggits för cirka 15 år sedan. I området finns även en mycket grov sälg. Området är i sin helhet välhävdat och betas med nöt.

Toppbyggna utmarksbokar av olika ålder

Enefälad med enstaka solitäer

Floran indikerar ett långvarigt betesbruk med arter som slåttergubbe (VU), jungfrulin och svinrot men även stagg, liten blåklocka, teveronika och vårbrodd. I fuktigare partier växer bl.a. orkidén Jungfru Marie nycklar, humleblomster, granspira (NT) och ängsbräsma.

Svampfloran är troligen rik med bl.a. flera olika arter vaxskivlingar.

Fågellivet i betesmarken utgörs bl.a. gröngöling (NT), törnskata, svart-vit flugsnappare, steglits, grönfink och gulspurv. Röd glada födosöker dagligen ovanför området.

4.1.2 Bevarandemål

- Området ska bestå av en mosaik med topphuggna utmarksbokar och ekar med eninslag och däremellan öppna områden.
- Täckningsgraden av buskage bör ligga mellan 5-15 %/hektar. Buskar som ska gynnas är en, hagtorn och slån, nypon och rosor.
- Solitära träd ska förekomma med ett riktvärde på 2-5 träd/hektar, dessa ska främst utgöras av topphuggna bokar, ek, oxel, sälk och björk.
- Området ska hållas fritt från gran, med undantag av någon pampig betesmarksgran.
- Död ved av bok och ek ska ligga kvar för att gynna hotade insekter i området.
- Området ska hävdas så att förna ansamlingen kan anses vara ringa.
- Fortsatt betesdrift med nötkreatur och vidtagande av de övriga åtgärder som krävs (bl.a. röjning av busk/slyvegetation). Vegetationen ska generellt sett domineras av lågvuxna, hävdgynnade arter, naturbetesmarksarter som bl.a. stagg med inslag av slåttergubbe, svinrot och ängsbräsma, med en variation av hävden i tid och rum. De hävdgynnade arterna ska ges möjlighet att blomma och sprida frön.
- Alla nya stängselstolpar ska bestå av obehandlad ek, som helst är bränd i rotänden för att hålla längre, i syfte att gynna lavar.
- Hämpling, gulspurv och törnskata bör häcka årligen i området.

Bevarandemålet är ej uppnått, pga den stora mängden björk, gran och enbuskar.

4.1.3 Restaureringsåtgärder inom enefälad restaurering, cirka 4,8 hektar

- Avverkning av i princip all gran, se bevarandemål (får utköras).
- Avverkning av främst björk och en så att bevarandemålet kan uppnås. (får utköras, eller eldas på av förvaltaren utsedd lämplig plats). Några av grövsta stammarna (2-5 stycken) ska lämnas kvar som död ved. Allt ris ska köras ut eller brännas på av förvaltaren utsedd lämplig plats.
- Vårbränning bör ske för att reducera fjolårsvegetation och gynna örter.
- Plantering av främst bok, men även enstaka ekar, för att få ersättningsträd, ska ske. Planteringen måste ske i burar pga betning.

Område där enen behöver gallras

Notera uppslaget av granplantor

4.1.4 Restaureringsåtgärder inom-idag öppen mark, cirka 3,6 hektar

Ingående områden har två olika ursprung, dels som nedtagen granplantering (2-3 år sedan) i spetsen av naturreservatet, dels som tidigare åkermark, resterande områden. Delar av den tidigare åkermarken har troligen brukats som åker under minst 200 år. Eftersom naturreservatet inte omfattas av varken riksintresse kulturmiljö eller har några andra kulturmiljöutpekanden som motiverar ett bibehållande av den öppna marken som just öppen, bör dessa omföras till enefälad som är bevuxen med enstaka träd och en då detta gynnar naturvärdena i naturreservatet.

- Plantering av enstaka hagtornsbuskar och enar.
- Plantering av främst bok, men även enstaka ekar, för att få ersättningsträd, ska ske. Planteringen måste ske i burar pga betning. Plantering bör ske vid olika tillfällen för att få åldersspridning. Vid första planteringstillfället för hela naturreservatet bör cirka 5 bokar och 2 ekar planteras (med risk att någon av dessa dör i förtid).

Område som tidigare har varit åker

4.1.5 Skötselåtgärder

- Vid behov får avverkning och bortforsling av träd och buskar ske. Avverkning och uttransport/uppeldning ska ske under månaderna oktober-februari.
- Bete med nöt. Bete får ej ske under tidsperioden 1 december till 31 mars. Djur som används för hävd av området och som avmaskats ska ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.

- Vårbränning bör ske för att reducera fjolårsvegetation och gynna örter.
- Successivt utbyte av uttjänta stängselstolpar till obehandlade ekstolpar, som bränts i rotänden för att hålla längre.
- Betesfredning i syfte att gynna blomning, fjärilar, humlor och bin bör ske årligen och ambulerande med provisoriska elstaket. Det betesfredade områdena bör vara ett område och cirka 500 kvadratmeter stort.
- Uppsättning av cirka 10 holkar för stare (VU).
- Stödinplantering/insådd av för biotopen lämpliga arter, bl.a. slåttergubbe.

4.2 Skötselområde Åker cirka 0,64 hektar

4.2.1 Beskrivning

Åkermark i anslutning till gårdsmiljö. Åkern sambrukas med åker på fastigheten Elestorp 1:18 utanför naturreservatet. Åkern nyttjas som vall som omläggs med jämna mellanrum och drivs konventionellt. Föreskrifterna medger undantag så att fortsatt konventionellt brukande kan få ske. Åkermarken har betydelse för möjligheten till ett bärande lantbruk och därmed tillsäkra betesdjur inom naturreservatet. Vallskörden är viktig både för vinterutfodring och för efterbete särskilt torra år.

Åkermarken

4.2.2 Skötselåtgärder

- Plöjning, gödsling, jordförbättring och användande av kemiska eller biologiska bekämpningsmedel får ske. Insådd av 1 och 2 åriga grödor får ske.

4.3 Skötselområde Ädellövdungar cirka 2 hektar

4.3.1 Beskrivning

Fyra mindre områden som var trädbevuxna redan år 1947. Träden har till stora delar utvecklat en gemensam krona, varför gallring, eller friställande, ej är att rekommendera. Träden består främst av bok, ej topphuggen, och ek.

bokdunge

alskott som riskerar att utsläcka ekar ska röjas ner

4.3.2 Bevarandemål

- Betad ädellövskog främst bestående av bok och ek.
- Död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska få ligga kvar.
- Betade ädellövdungar,
- Gran, lärk och rödek ska ej förekomma inom skötselområdet.

Bevarandemålet är ej uppnått pga inväxande alskott.

4.3.3 Skötselåtgärder

- Området betas med nötkreatur.
- Om luckor uppstår och självföryngring av bok eller ek ej sker ska ersättningsträd planteras.
- Rönning av ev uppkommande granar och inväxande slyvegetation, främst av al.
- Träd som riskerar att falla på betesdjur ska fällas och ligga kvar.

4.4 Skötselområde Lövsumpskog, cirka 4,4 hektar

4.4.1 Beskrivning:

Två områden med alluviala lövskogar (klibbal). Träden är tämligen likåldriga, ca 70 år gamla. Områdena är till större delen gräsbevuxna. Områdena betas med nötkreatur. Det finns ett kraftigt granuppslag i delar av området.

Den betade lövsumpskogen

Kraftig inväxning av gran

4.4.2 Bevarandemål:

- Betade lövsumpskogar med gräsbevuxet fältskikt.
- Förekomst av död och döende ved.
- Gran ska inte förekomma i skötselområdet.

Bevarandemålet är ej uppnått, pga kraftig inväxning med gran.

4.4.3 Restaureringsåtgärder:

- Avverkning av gran, får köras ut. Allt ris ska köras ut eller brännas på av förvaltaren utsedd lämplig plats.
- Avverkning ska ske motormanuellt. Körsador får ej uppstå.

4.4.4 Skötselåtgärder:

- Fällning av träd för att gynna fältskiktet. Buketter av al ska sparas framför enstammiga träd. 90% av de avverkade träden får köras ut. Allt ris ska köras ut eller brännas på av förvaltaren utsedd lämplig plats.
- Avverkning ska ske motormanuellt. Körsador får ej uppstå.
- Røjning av gran.
- Träd som riskerar att falla på betesdjur ska fällas och ligga kvar.

4.5 Skötselområde Dammar, cirka 400 m²

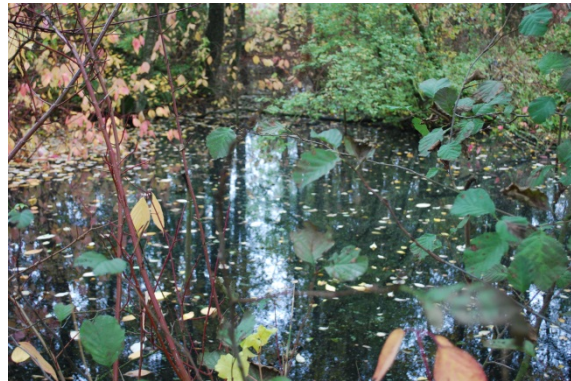
4.5.1 Beskrivning

Två mindre dammar med fluktuerande vattenyta. Den större av dammarna, cirka 300 m² ligger ute i enefäladen och fungerar som dricksvatten för nötkreaturen. Vattnet är tämligen grumligt och vegetationslöst vilket antingen beror på nötkreaturen eller förekomst av kräftor. Den mindre

dammen är urgrävd till f.d. branddamm. Djupet är cirka 2 meter och kanterna består av cementrör vid högvatten syns ej cementrören. Dammen är inhägnad med elstaket. Dammarna skulle kunna utgöra bra uppväxtmiljöer för vanlig groda, vanlig padda och en mängd olika arter trollsländor. Men då krävs att de är solbelysta och inte innehåller kräftor. Trots inhägnaden finns en risk att framförallt barn lockas till den förra detta branddammen. För att säkra dammen mot detta och för att göra den mer funktionell för framförallt groddjur bör betongkanten knackas ner och den urgrävda hålan återfylls med massor som ligger i bunke bredvid dammen. Söder om dammen växer korallkornell, en trädgårdsväxt, vilken bör grävas bort vid arbete på platsen.

Dammen i enefälåden

Branddammen som är i behov av åtgärder

4.5.2 Bevarandemål

Dammar med fluktuerande vattennivå. Dammarna ska utgöra lämplig fortplantnings- och uppväxtmiljö för groddjur, troll-, och flicksländor

Bevarademålet är ej uppnått, pga branddammens olämpliga utformning och skuggning av buskar och träd samt eventuell förekomst av kräftor i båda dammarna.

4.5.3 Restaureringsåtgärder:

- Nedknackning av cementkant i branddamm och återfyllning med uppgrävda massor, tillstånd alternativt godkännande enligt 11 kap MB kan behöva inhämtas.
- Avverkning av träd och buskar som står i öster och söderläge om dammen. Vid branddammen kan nog en större salix öster om dammen få stå kvar (förvaltaren får bedöma detta).
- Kontroll om dammarna innehåller kräftor och fisk (mindre troligt).

4.5.4 Skötselåtgärder

- Vart 10:e år bortröjning av träd och buskar som växer upp och skuggar dammarna. Avverkningsresterna körs iväg eller läggs ut i intilliggande lövsumpskogen.
- Vid behov får fisk- och kräftreducerande åtgärder insättas.

5 Friluftsliv

5.1 Tillgänglighet, parkering, leder och informationsskylt

Naturreservatet är lättillgängligt via vägen mellan Bus och Bönhult. En välunderhållen parkeringsplats med plats för 3-4 bilar finns. Här bör en informationsskylt sättas upp. Inom området bör en enklare led iordningsställas.

Parkeringsplatsen

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering ska utföras enligt anvisningar från Naturvårdsverket.

5.3 Renhållning och sanitära anordningar

Eftersom området varken är tätortsnära eller ligger närmare någon större väg kommer besöksstrycket högst sannolikt vara mycket lågt. Därav synes det inte finnas något behov av att iordningsställa några särskilda sanitära anordningar eller soptunnor,

6 Jakt och fiske

Naturreservatet medför inga inskränkningar i jakträtten.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med

naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder.

8.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och skötselåtgärder. De skötselåtgärder som anges i skötselplanen ska ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

9 Kostnader och finansiering

9.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

9.2 Finansiering av förvaltningen

Länsstyrelsen ansvarar för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av naturreservatets gränsutmärkning,
- tillverkning och underhåll av informationsskylt,
- tillsyn av naturreservatet,
- genomförande av skötselplanens mål,
- anläggande och underhåll av parkeringsplats,
- iordningsställande och underhåll av leder,
- uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder,
- övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling,
- eventuella nyanläggningar av stängsel,

Arrendatorn ansvarar för (ev. bekostar):

- sina betesdjur,
- röjning av igenväxningsvegetation efter förvaltarens godkännande,
- underhåll och tillsyn av hägnader kring betesdjur, inkl löpande kostnader för elektricitet,

Förvaltaren och markägaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter till annan part.

10 Kostnadsansvar och prioriteringar

	Skötselåtgärd	Tidpunkt	Planeringsområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Marsköttsel	Restaurering av fåladsmark, avverkning och plantering	Snarast	Fäladsmark	Förvaltaren	1	Virket får köras ut.
	Skötsel av fåladsmark, Röjning av igenväxningsvegetation efter genomförd restaurering	Kontinuerligt	Fäladsmark	Arrendatorn, ifall miljöstödet erhålls för marken	1	Ris får köras bort eller brännas efter samråd med förvaltaren
	Fortsatt bete av mark	Årligen med undantag av 1 december – 31 mars	Fäladsmark och fuktmark	Arrendatorn	1	
	Tillfälliga betesfredningar	Årligen	Fäladsmark	Förvaltaren	3	I samarbete med arrendatorn
	Vårbränning	Vid behov	Fäladsmark	Förvaltaren/ Arrendatorn	2	
	Utplantering/plantering/insådd av arter	Vid behov	Hela naturreservatet	Förvaltaren	3	
	Uppsättning av starholkar	När som helst på året	Fäladsmark	Förvaltaren	3	
	Avverkning och röjning av gran	Höst-vinter	Enefälad/ädellövdungar/Lövsumpskog	Förvaltaren	1	Virket får köras ut.
	Restaurering av dammar, inkl kräftreducering	Höst-vinter	Dammar	Förvaltaren	2	11 kap tillstånd/samråd kan behövas
	Nedtagning av farliga träd	Vid behov	Hela naturreservatet	Förvaltaren	1	
Anläggningar	Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen	1	
	Uppsättning av uppdaterade informationsskyltar	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen		1 styck
	Underhåll och tillsyn av hägnader kring betesdjur, inkl löpande kostnader för	Löpande	Runt hela naturreservatet	Arrendatorn	1	

	elektricitet,					
	Iordningsställande och underhåll av leder	Löpande		Förvaltaren	3	Ej ett högprioriterat naturreservat
	Upprättande och revidering av skötselplan			Länsstyrelsen		
	Övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling,		Hela naturreservatet	Länsstyrelsen	3	

11 Rödlistade arter enligt Artdatabanken 2015

RE Nationellt utdöd	CR Akut hotad	EN Starkt hotad	VU Sårbar	NT Nära hotad	LC Livskraftig
-------------------------------	-------------------------	---------------------------	---------------------	-------------------------	--------------------------

Kategori

Växter:

Slättergubbe <i>Arnica montana</i>	VU
Granspira <i>Pedicularis sylvatica</i>	NT

Fjärilar:

Violettkantad guldvinge, <i>Lycaena hippothoe</i>	NT
---	----

Fåglar:

Stare, <i>Sturnus vulgaris</i>	VU
Storspov <i>Numenius arquata</i>	NT

12 Källor

12.1 Kartor

- Laga skiftes karta från år 1836, 12-LÅN 150, Lantmäterimyndigheternas arkiv
- Häradsekonomiska kartan 1910-15, Långaröd J112-1-37, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygfoto 1947, Lunds universitet
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet © Geodatasamverkan

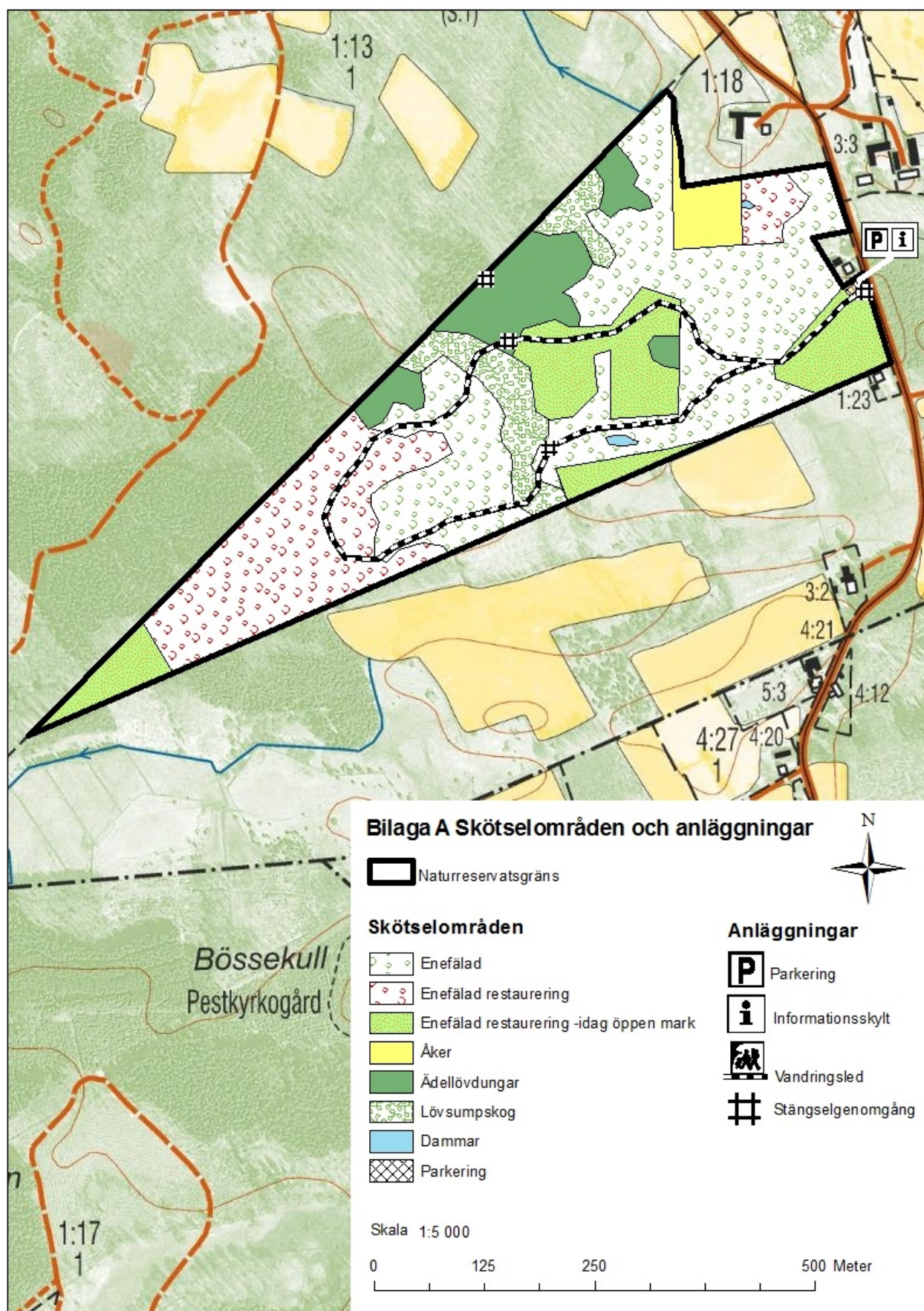
12.2 Litteratur

- Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Miljöenheten 2003:52, Från Sandhammaren till Kullaberg, naturvårdsprogram för fd Malmöhus län
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>

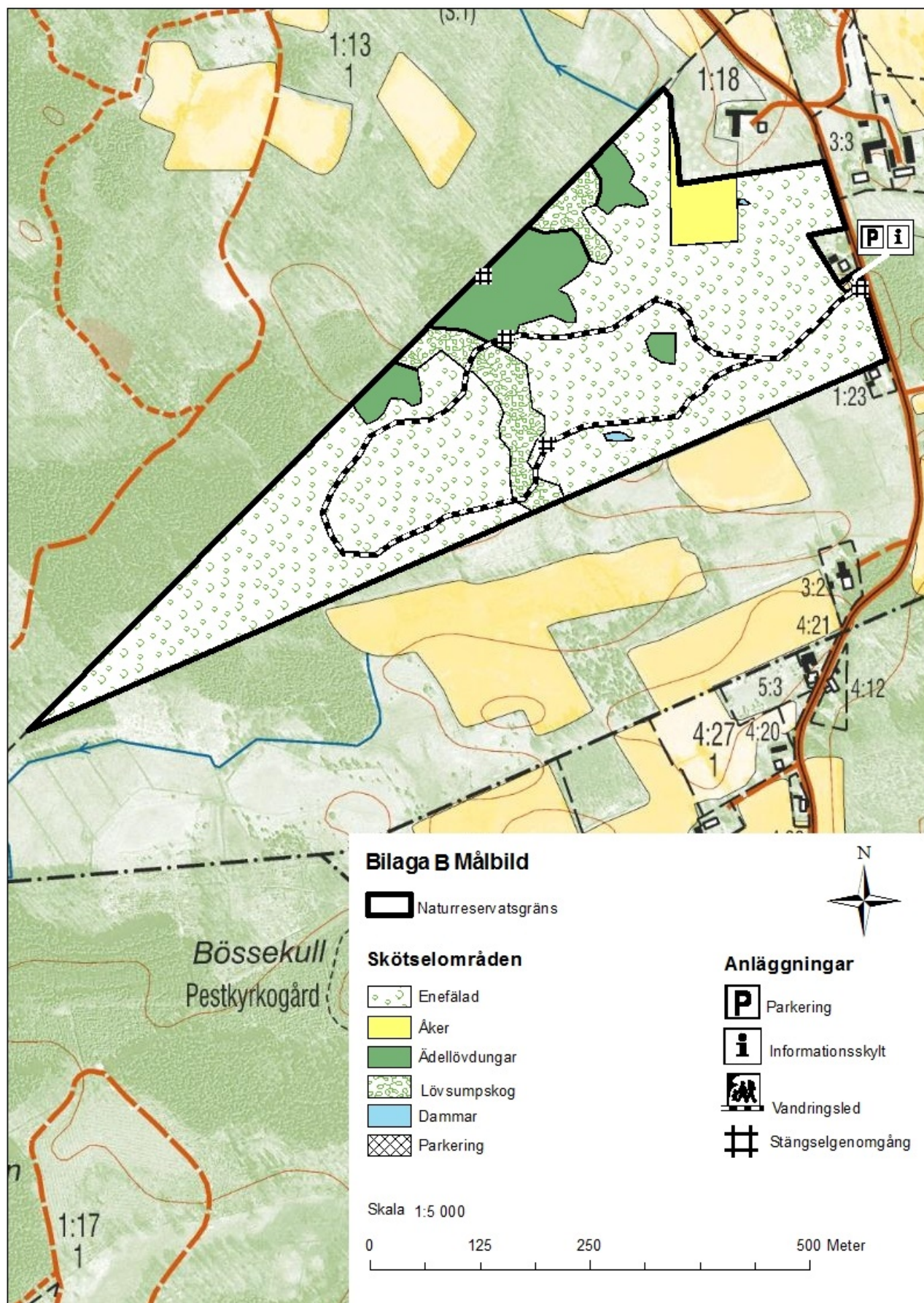
12.3 Muntliga kontakter

Kent Andersson, betesarrendator

Bilaga A Skötselområden och anläggningar

Bilaga B Målbild

Naturreservatet Hunnabacken i Hörby kommun utgör en rest av den tidigare dominerande landskapsbilden i mellan Skåne. Området har stor betydelse för bevarande av arter som lever på fäladsmark.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

Hörby kommun: Ställer sig positiv till att naturreservatet bildas.

Skogsstyrelsen: Har inget att erinra.

SGU: Har inga synpunkter.

TeliaSonera Skanova Access AB: har inget att invända mot förslaget som helhet men i det fall teleledningar kan komma att beröras är det generellt av vikt att Skanovas fortsatta rätt att i framtiden ha, nyttja och underhålla befintliga teleledningar med tillhörande anläggningar inte inskränks av den planerade bildandet av naturreservatet. Det är också viktigt att Skanovas rätt till tillträde för arbete med och tillsyn av teleanläggningarna samt rätt att ta bort hinder för arbetet med och tillsyn av befintliga ledningar inte heller inskränks. I samband med bildandet av naturreservatet önskar Skanova därutöver ett allmänt hänsynstagande i de fall teleledningar kan komma att beröras. Inför markarbeten skall Skanovas kabelanvisning kontaktas via www.ledningskollen.se

Länsstyrelsen: Erinrar om följande undantag från föreskrifterna. -drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar, master och anläggningar tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbete, som kan påverka mark- eller vegetation, ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.

E.ON Elnät Sverige AB: I den östra kanten av området har E.ON Elnät lågspänningsluftledningar. Kraftledningen omfattas även av Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter, ELSÄK-FS 2008:1 samt 2010:1. Starkströmsföreskrifterna reglerar bland annat ledningskonstruktion, höjd över mark, avstånd från ledning till byggnad, brännbart upplag, parkeringsplatser, tillfartsvägar med flera verksamheter. Om marknivån under ledningen ändras måste kontakt tas med E.ON Elnät.

E.ON Elnät noterar, enligt reservatföreskrifterna, att befintliga luftledning kan bibehållas i oförändrat skick och att vi kan utföra kontroll och skötsel (enligt Elsäkerhetsverkets Starkströmsföreskrifter ELSÄK-FS 2008:3, inklusive ändringar i ELSÄK-FS 2010:3).

Det innebär att bestämmelserna inte ska utgöra hinder för vårt planerade regelbundna framtida skogliga underhåll av ledningsgatan t ex rövning och fällning av farliga kantträd. För att kunna utföra nödvändig rövning samt annat underhåll exempelvis utbyte av stolpe eller reparation av luftledning är det en förutsättning att man kan köra med maskiner i ledningsgatan samt till och från den. Om det ska ingå i naturskyddet att kvarlämna fällda träd kan E.ON Elnät göra det under förutsättning att Skogsstyrelsen tar det fulla ansvaret för skogsskyddet.

Enligt skötselplanen ska bl.a. gran avverkas. Om träd avverkas invid eller under våra kraftledningar gäller särskilda bestämmelser. Innan arbete i ledningsområdet påbörjas ska ledningsbevakning beställas via E.ONs kundsupport, tfn 020-22 24 24.

E.ON Elnäts förutsätter att man ta hänsyn till ovan synpunkter samt att våra befintliga anläggningar kan vara kvar i sitt nuvarande läge, att åtgärder för drift och underhåll kan utföras vid behov, att tillträde med fordon och maskiner ej försvåras samt att E.ON Elnät inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av naturreservatet.

Länsstyrelsen: Erinrar att enligt undantagen från föreskrifterna får drift och underhåll av ledningar och anläggningar få ske i fortsättningen precis som det tidigare har skett. Omnämnda granar står ej vid er ledning.

Lunds Botaniska Förening: Föreningen har inget att erinra mot förslaget till bildande av reservatet. De planerade åtgärderna är genomtänkta och har goda förutsättningar att bevara områdets botaniska, zoologiska och kulturhistoriska värden. Här är några synpunkter:

Utplanteringar av träd, buskar och örter på reservatets fäladsmark bör baseras på lokala provenienser så att man inte förlorar kopplingen mellan floran och den kulturhistoria som påverkat arterna och deras populationer. I fallet med slättergubbe *Arnica montana* kan det vara idé att föröka upp ett stort frömaterial — med lokal proveniens — i odling så att man slipper skörda stora mängder frön från naturliga bestånd inför eventuella utsåningar. Det finns ett ökande intresse från botaniska trädgårdar (t ex Fredriksdal, Botan i Lund) att bistå i sådana uppförkningsprojekt.

Ett problem för slåttergubbe är att den är självsteril och därför behöver växa i täta bestånd för att få hög pollinationsframgång (frösättning). Det är viktigt att små bestånd ökar i täthet och/eller att man inför t ex betesfredning prioriterar delområden där arten har en relativt hög planttäthet.

Det vore bra om inventeringsresultat från Skånes Flora-projektet kunde inarbetas i förslaget, i den mån fynduppgifter finns från området. Om inte vore det bra att göra en översiktlig inventering av växter och andra "indikatororganismer" (svampar, fjärilar...) med någon standardiserad metod direkt efter reservatets inrättande. Ju mer man vet om området från början—avseende såväl rödlistade som "vanliga" arter—desto enklare blir det att följa upp skötselåtgärderna.

Länsstyrelsen: Välkomnar ett samarbete med botaniska trädgårdar.

Inventeringsresultatet från Skånes Flora har delvis legat som grund för föreslagna skötselåtgärder. Länsstyrelsen prioriterar skydd av sällsynta arter framför att lägga resurser på översiktliga inventeringar, som oftast resulterar i bruttolistor med vanliga arter.

Puggehatten: Ser mycket positivt på, och tillstyrker, förslaget att göra Hunnabacken till naturreservat.

Området är mykologiskt helt outforskat. Med tanke på att delar av området har lång kontinuitet som välhävdat (natur-)betesmark är det väldigt sannolikt att det här förekommer ett avsevärt antal naturvårdsintressanta arter inom gruppen som brukar benämnas "ängssvampar". På restaurerade marker av samma slag kan ofta den funga som funnits återkomma inom relativt kort tid och än sannolikare är detta då det finns förekomster kvar i närheten. Förekomsten av gamla utmarksträd bör ytterligare öka mångfalden bland svamparna.

Med tanke på ovanstående vill vi poängtera behovet av en inventering av områdets funga.

Puggehatten har i övrigt följande synpunkter på

- **Syftet**
Texten under punkt 3 är möjligen ofullständig, en uppräkningslista som slutar med ett komma?
- **Föreskrifterna**
Punkt C3: Punkten bör formuleras om och eventuellt delas upp i en gällande kärlväxter och en för lavar, mossor och svampar, som då bör lyda: "samlas in"

mossor, lavar eller vedlevande svampar, med undantag av enstaka beläggsexemplar under förutsättning att fynden registreras i Artportalen och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

Alternativt kan det formuleras som ett undantag med liknande formulering. Att hänvisa till ett omständligt, och möjligen dyrbart, dispensförfarande riskerar bara att försvåra framtida kunskapsinsamlande och minska respekten för föreskrifterna.

Även om sannolikheten är ytterst liten att det skulle bli ett problem i just detta område, saknar vi föreskrifter vad gäller cykling i terrängen. Naturligtvis kan det anses reglerat under exempelvis C1, men det blir då en tolkningsfråga med de oklarheter det lätt innebär. Då terrängcykling som företeelse ökar kraftigt, menar vi att det är bättre att vara proaktiv än att försöka förändra något i efterhand. Ett explicit förbud mot terrängcykling bör därför skrivas in i föreskrifterna, möjligen med tillägget att det kan vara tillåtet på befintliga vägar eller speciellt markerade leder om det anses önskvärt och möjligt. Det finns numera åtskilliga exempel på både markskador och konflikter med övrigt friluftsliv som gör en reglering önskvärd.

- **Undantag från föreskrifter**

Se första stycket under föregående punkt angående lavar, mossor och svampar.

- **Skötselplanen**

Tack för att kartbeteckningar och rubriker på skötselområden nu anges på ett konsekvent och lättolkat sätt!

Vad vi kan bedöma så bör föreslagna mål för markanvändning och skötsel samt föreslagna åtgärder under avsnitt 3 och 4 vara positiva för områdets fungera.

Punkt 4.1.1 näst sista stycket används termen "Svampfloran" Detta bör konsekvent ersättas av termen "Fungan". En modern och korrekt terminologi är viktig och vi menar att Länsstyrelsen bör ta dessa tillfällen till folkbildning när de osökt erbjuds.

Punkt 4.1.4 Restaureringsåtgärder etc.

Vi förutsätter att använt plantmaterial har sitt ursprung i närområdet!

- **12 Rödlistade arter**

Det finns inga kända fynd av rödlistade svampar inom området.

Länsstyrelsen: Har korrigerat syftet. Mot bakgrund av ett önskat kunskapsinhämtade av områdets naturvärden införs ett undantag till föreskriften C4 till att ej gälla insamling av enstaka beläggsexemplar under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna eller att arten är klassad som rödlistad samt att inrapportering sker av fyndet till Artportalen. Länsstyrelsen finner inte att det finns något skäl att reglera cykling i dagsläget. Förbud får ej gå utöver vad som är skäligt att reglera. Länsstyrelsen kvarstår ännu vid benämningen svampfloran, om än att vi känner till ert önskemål. Gällande plantmaterial försöker Länsstyrelsen alltid få så lokal proveniens som möjligt.

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till Regeringen, Miljödepartementet. **Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 1 april 2016** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 010-224 10 00 (växel).